ч. 267 (12.633). Львів, нед'ля 30. листопада 1930. Poeztowa opłata zaplacona gotówką. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло". Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Політична неграмотність.

Українська Парляментарна Репрезентація на порозі нових завдань.

Львів, 28. листопада 1930.

Ми не є прихильниками пресової полеміки взагалі та зокрема й передусім з українськими ґазетами. Як скрізь, так і в пресовій полеміці …ють обовязувати принципи доцільности. З деякими голосами преси недоцільно полемізувати тому, що або ті голоси преси лунають на маленькому подвірячку й не доходять до громадського майдану, або навіть дійшовши туди — викликують безпосередньо у громадянстві ті самі рефлексії, що й у нас, одиниць за редакційними столиками. Це торкається часописів, які не мають найменшого впливу в масах і для яких кожна полемічна згадка є тільки незаслуженою рекламою. Недоцільною є полеміка й тоді, коли вона розпалює пристрасти й доводить до чварів, які з погляду національних інтересів шкідливі. Це торкається часописів духово споріднених. Гадаємо, що у випадках, коли уявлені ріжниці поглядів є рівноважені щонайменше такою самою скількістю поглядів одностайних — краще людям зійтися безпосередньо і пробувати в товариській розмові та при спільній громадській роботі ці ріжниці вирівнювати і взаємно себе переконувати, ніж промовляти до себе через ґазети. Таке наше становище показалося на практиці дуже правильне, тимбільше, що й загал читачів ґазетної полеміки не любить. Тому, коли іноли таки треба виступити у пресі, „щоби баламутство не ширилося", робимо це мимоходом, в ґалі преси, звичайно не надаючи ані самій справі особливого значіння, ані полемічній замітці почесного в ґазеті місця.

Одначе буває, скажемо: на превеликий жаль, — що приходиться виступити проти якогось ґазетного голосу не тому, що це інший погляд від нашого і може — на нашу думку — „поширити баламутство" в якійсь конкретній справі, але тому, що той ґазетний голос є характеристичним відгуком *хиб загального характеру*, які пронизують українське громадянство та з якими треба боротися.

Маємо перед собою останнє число тижневика „Неділя" (ч. 47. з дати 30. листопада), а в ньому передову статтю п. н. „Нарешті!" Про сам часопис нічого багато казати: це т. зв. „фемілі-блят" (часопис для родин), присвячений цікавим новинкам зі світа, споминам і фейлетонам, безпретенсіональна ґазета, якої істнування уважаємо бажаним і потрібним. З національного боку напрямок цієї ґазети, уявлюваний у доборі нпр. українських споминів, у передових статтях і хроніці, — бездоганний: під політичним оглядом часопис безбарвний. *Був* безбарвний до нинішнього дня: сьогодня передова стаття п. н. „Нарешті!" надає йому „політичну барву": *барву політичної неграмотности.*

Автор — як і ми всі — радий з того, що вибори нарешті скінчилися, при чому однак цю радість арґументує мотивами дуже переконуючими: підчас виборів сконфісковано, мовляв, однагнитку аж десять чисел часопису, дарма, що „Неділя" виявляла „плятонічне відношення до виборів". Здається, що це має означати, що „Неділя", як непартійний орґан, не мала особливого інтересу підтримувати жадної партії, яка брала участь у виборах і що на виборах не заробила (а хто на цих виборах з українців заробив?!) Одначе від цього місця починається кількох „заковик", важких до розшифрування. Автор впевняє, що „Неділя", як орґан суто-інформаційний, „не встрявав у тайники й тонкості високої політики українських партій" — чи це має бути дотеп чи іронія, не знаємо; але ще менше розуміємо, що це значить „придержуватися постійно загально-української плятформи". Яка це така штудерна „плятформа"?! Це питання ще більше бентежить, коли чуємо, що бажанням автора статті було бачити виборчий бльок поширений „на всю решту українських партій": значить, від клерикально консервативної УКНП через Сельроб-правицю і лівицю до КПЗУ включно?! Адже всі вони — „українські партії". Потім ідуть того рода жалі: „Ми сподівалися, що при обсаді кандидатських лист політичний провід краю захоче поінформуватися у представників громадянства про таке чи інше їх відношення до поодиноких кандидатів зосібна, що в результаті дасть справді умандатоване волею мас парляментарне представництво"... Що це значить: „інформуватися у представників громадянства"?! Що значить „відношення громадянства до поодиноких кандидатів зосібна"?! Як ш. автор таких фраз уявляє собі суспільно-політичне життя, збудоване на партійних орґанізаціях, і техніку парляментарних виборів, в яких беруть участь політичні партії?! Або така фраза: „Ми думали, що в утворених останніми подіями в краю умовах тільки тою одною дорогою (якою?! — Прим. Ред.) можна буде оберегтися від усякого типу *партійної та родинної однобічности* (підкреслення наше — Прим. Ред.) й практикованої від літ автоматичности". Ребус за ребусом: оперування фразами, які не тільки не мають жадного практичного змісту, але зраджують повний анальфабетизм політичних понять і повну іґноранцію орґанізаційних схем політичного життя. Коли читаємо бідкання на „старий, зужитий і пережитий шабльон" складання кандидатських лист і „концепцію влиття в нашу парляментарну репрезентацію свіжої крови", то першою думкою є: чи сам автор розуміє те, що написав, чи він знає, що хотів сказати, і чому — ради всіх святих! — не виявляє своєї ґеніяльної „концепції", яка зірвала би зі „старим шабльоном" і „вливала би свіжу кров"! Не знаємо, чи треба було скликати всенаціональний конґрес не тільки бльоку 3-ох, але й „усієї решти" українських партій для устalення кандидатур, чи може треба було друкувати в „Неділі" анкету з портретами десятитисяч кандидатів того часопису? В усякому разі — ш. автор невдоволений особистим складом нової української парляментарної репрезентації. Це йому вільно, але його сміливість іде так далеко, що він квестіонує довіря мас до осіб вибраних послів, проводючи якусь границю поміж листою Українського Виборчого Бльоку та її кандидатами!

Загадка такого умового сальто-мортале стає ще темніша при читанні дальших виводів передовика „Неділі":

> Є це правда (яка?! — Прим. Ред.) не тіль-
> ки неоспорима, але й обовязуюча всіх наших
> послів і сенаторів до повного виречення ся по-
> літики на власну руку й відповідальність,
> яку мусить заступити політика стислого кон-
> такту з масами виборців, яких наша репрезен-
> тація мусить бути щирим і безоглядним оруд-
> дям. І тому даремними й неріччевими остануть-
> ся всякі паперові міркування на тему „що ро-
> бити", міркування неоперті на безпосередньо-
> му контакті з масами, що, як ми бачили, вия-
> …ти далеко більше гарту, свідомости й національної карности, аніж так зв. політичний провід.

Яка розхрістана демаґоґія: коли національно-політична репрезентація є „оруддям мас"? Це якась відогріта теорія охльократії. З другого боку, яке право має шануючий себе український публіцист впадати в тон краківського „Курєрка" і закидувати українському політичному проводові „брак гарту, свідомости й національної карности" та говорити про відсутність „безпосереднього контакту з масами" старих політичних партій, які є орґанізованою еманацією українських мас та які в свою чергу ці маси формували і формують у модерну націю.

Кінчиться ота класична стаття таким класичним зворотом:

> „Алеж ми, слідкуючи за досьогочасними прийомами політичного проводу й дивлючись на склад нашого парляментарного представництва, находимо поважну основу до сумнівів у можливість *такої а не іншої тактики нашого проводу й представництва* (якої?!). Вже нині, на переродні отворення нового сойму й сенату, в пресі, яка стоїть найближче до нашого проводу й представництва, стрічаємося з затривожуючими обявами *не тільки повної безпрограмности, непідготованости до великої й відповідальної праці*, але, що ґірше, на шпальтах цієї преси стрічаємося з чимраз то частішими й чимраз то сміливішими спробами *накинути громадянству ідеї й тактику, яка не має нічого спільного з ідеями й тактикою велитенської більшости тогож громадянства*".

Про „безпрограмність" і „непідготованість до великої і відповідальної праці" говорить представник ґазети, який зарекомендував на вступі своє „плятонічне" відношення до виборів і який підкреслив не лише апартійне, але й аполітичне обличчя ґазети! Яке-ж право такого часопису авторитативним тоном накидатися на політичний провід?! І що це за непристойні натяки на „накидування ідей і тактики" українському громадянству, — яких ідей та якої тактики і відколи це взагалі „громадянство" має виявляти „тактику", а не політична партія?!

Неграмотність іде на неграмотности й неграмотністю поганяє! З такими то явищами українського злиденного дня стрічається українська парляментарна репрезентація на порозі своїх нових важких завдань. Стаття „Неділі" це не виімковий випадок: це явище в нас цілком звичайне, коли *не на своєму місці сидять люди* й коли завдання, яке мають виконувати, стає ножем у руках дитини. Можна прегарно оповідати траґічну історію дому Романових чи Габсбурґів або писати студії про фрески на стінах стародавньої святині, але не годиться сіяти в громадянстві замішання своїми політичними ельокубраціями. Треба теж знати „дистанс" поміж „плятонічним" передовиком „апартійної і аполітичної" ґазети та дужими політичними орґанізаціями і політичним проводом народу. Колиж передовик „Неділі" цієї віддалі не добачує, він є чудовим зразком відомого галицького т. зв. кавардового й касинового „політика", який громи кидає на всіх і вся, та в усіх справах є єдино-компетентним і авторитетним суддею.

Політичний провід, зокрема Парляментарна Репрезентація, не може, очевидно, рахуватися з *політичною неграмотністю* поодиноких своїх „суддів". Всупереч поглядам передовика „Неділі" політ. провід не є „оруддям мас". Він *не є знаряддям масових настроїв; альфою політ. виховання є саме не піддаватися настроям, лише кермуватися розумом!* Інша річ — рахуватися з настроями, як показчиком *психольоґічного моменту.* І ріжне можна закидати українському політичному проводові, однак ніхто не може йому закинути, що він колинебудь не рахувався з істнуючим психольоґічним моментом. Цей факт є саме тайною непогасного до нього довіря українських мас і є теж ґарантією, що на будуче наш політичний провід і маси будуть завжди у тій найбільшій гармонії, яка необхідна для успіхів усієї діяльности політичного проводу.

З волинських містерій.

(Уваги з приводу виборів.)

Волинь має заслужену славу.

При слові „Волинь" — у кожного українця, де-б він не жив, повстає асоціяція, як про країну чудес, чудасій, містерій.

„Там чудеса! Там леший бродіт,
Русалка на ветвях сідіт!..."

Та й справді — чи не на Волині „обновляються" ікони — не десятками, а сотками? Чи не тут сплітаються большовицьке безбожництво зі святістю почаївського зразку? Чи не на Волині відбувається гра в своєрідного копаного мяча, коли всі мандати здобуває національний бльок, а потім — бльок урядовий? Коли, наприклад, пять мандатів ковельської округи припадають по черзі українцям, полякам, комуністам і знов полякам? Чи не на Волині торжествує система доносів, коли брат продає брата — „за шмат гнилої ковбаси"? Чи не на Волині шаліє хрунівство, ліквідуючи незалежне українське життя і називаючи це „обороною прав нації"? Чи не на Волині у кожного громадянина „хата стоїть з краю", а він, цей клясичний український громадянин, „нічого не знає?" Чи не на Волині забирають чужі мандати, а потім ще покривджених бють?

Містична країна! Чи дивуватися, що й останні вибори носили містичний характер і що найбільшою містерією була трансформація виборчої картки?

Дивуються люди. Голосували як мур на одинацятку, а стоїть як мур одинка. Дивуються і ті, що сиділи на печі. Сиділи, мовляв, як мур, на печі, а виходить, що йшли муром до урни. Тому слушно редактор „Пшеґльонду Волиньского" називає мандати одинки **„мурованими..."**

Та й ми дивуємося...

Дивуємося тому, що села, де українці живуть хата біля хати, виказують фреквенцію 20—25 проц., а хутори, де хата стоїть від хати на віддалення кількох кільометрів, виказують голосуючих 80—90 проц. Дивуємося, що найсвідоміше на Волині село (Жидичин), яке дає відразу 100 підписів під кандидатською листою Українського Виборчого Бльоку і стверджує це підчас поліційного розслідування, — кидає на листу 11 **тільки** 14 голосів, голосуючи „як мур" за одинкою. Дивуємося, коли Костопільщина дає до сойму 13.000 голосів за одинацяткою, а 10.000 голосів — за одинкою, а до сенату 19.000 гол. за одинкою — й **тільки** 4.000 гол. за одинацяткою... Та-ж за цей тиждень, що ділив вибори до сойму від виборів до сенату, селяни навіть про висліди голосування не довідалися, а — диви — як помудріщали?!

Очевидно по думці:

„Треба всюди, добрі люди,
Приятеля мати!"

Хитрі, до біса, ті наші дядьки з Костопільщини! Сказано: **„волиняки!"**

Можна безліч наводити містерій, що випливають з „цуду над урнои". Але всі вони спроваджуються до одного: **вислід виборів не відбиває ані поглядів, ані настроїв, ані змагань українського народу.** Тому ми з цілим спокоєм можемо відложити виборчу статистику на бік. З того, що біле стало чорним, не випливає, що біле **таки** не залишиться білим.

Коли на 21 мандатів 20 з них забирає одинка — все під поглядом укладу сил залишається в порядку. Гірше значно булоб, колиб одинка забрала тільки половину мандатів. Тоді **моглоб** це свідчити про деякі зміни в настроях українського населення — й роля всяких анонімів, що намагаються його репрезентувати, могла бути поважнішою.

Один український мандат на цілу українську Волинь — це така очевидна містерія, що вона аж надто кидається в очі. Розуміють це всі — українці і поляки... Тому вибори на Волині є правдивою Пирровою перемогою, яку використати ані для внутрішніх, ані для міжнародніх цілей не вдасться. Вона більше обтяжує „переможців", ніж „переможених".

Але поза цим фактом є й другий — і до того-ж дуже яскравий. Виявилося, що місцеві люди, не зважаючи на запал і відданість національним інтересам, є ще дуже невироблені. На загал, мужі довіря не дописали. Не виявили належної стійкости, витревалости й мужности, хоч, що-правда, більшість з них була арештована. **Страх** зробив своє діло: відбився він на членах обводових комісій, мужах довіря й виборцях.

Нарешті ще про одне. Отож знайшлася група людей, що називає себе українцями, яка на власну руку увійшла до урядового бльоку, щоб робити українську політику. Ця українська політика, в ґрунті річей, буде **урядовою,** бо власної політики провадити ті люди не можуть. Тому за **всі посунення в українській справі** вони лише й відповідатимуть. Обіцяли вони високі ціни на збіже, широкі кредити для української кооперації, українізацію церкви, українську школу то-що. Обіцяли більше, ніж варто було обіцяти.

Чи спровадяться всі обіцянки знов до самих репресій проти українських національних діячів і української справи, як було досі — побачимо. Порядок річей каже, що саме буде так: коли не можна здійснити обіцянок — тоді треба знищити свідків такої наївности чи... шахрайства.

Як бачимо, волинська виборча містерія **не віщує** чогось доброго для української справи. **Український національний актив** розпочав хрестний шлях по волинських вязницях. Кайданки вже сковують не лише комуністів а ще більше — їхнів ворогів. **Незалежний національний табор, що формує і репрезентує опінію широких українських мас, несе величезні жертви.**

Та чи значить це, що українську справу на Волині треба уважати за пропащу справу? Що треба полишити вільне поле для зневіри й розпуки, на якому буйно зростатимуть квіти **невідповідальних діл?**

Там, де національні діячі з примусу полишили своє місце, повинні знайтися ті, хто їх має заступити. **Орґанічна праця** — культурно-освітня й кооперативно-господарча повинна набрати ще більшої сили і значіння. Засада **власних сил** — національно-політичного освідомлення мас і їх господарчого обєднання — лишається й надалі нашим позитивно-творчим гаслом. Бо тільки ця орґанічна праця, оперта на засаді власних сил, є запорукою того, що з ходом часу Волинь все менше буде країною містерій, а все більше — країною свідомих і вироблених людей, ясних і широких метод праці та високої національної культури.

Veritas.

Середнє шкільництво в Польщі.

В шк. р. 1928-9 було в Польщі 777 середніх загально-освітніх шкіл. На 100.000 мешканців є пересічно 2.6 середніх шкіл (86.7 всенародніх, 2.4 фахових). З того в центральних воєвідствах було 2,8, у східних 1,9 в західних 3,0 в південних 2,2. Усіх учнів було 203.900 (126.900 хлопців, 77.000 дівчат). Державних шкіл було 271, недержавних 506. З державних було 190 хлопячих, 36 дівочих, 45 коедукаційних; з недержавних було 118 хлопячих, 202 дівочих, 186 коедукаційних. В державних вчилося 98.600 (78.800 хлопців і 19.880 дівчат), в недержавних 105.400 (48.100 хлопців 57.300 дівчат).

Самоврядування має 65 (міста 46, повіти 13, громади 6), церковні орґанізації 70 (римо-кат. 61, еванг. 4, жид. 5), суспільні установи 190, особи та приватні установи 181 сер. шкіл.

По віросповіданням римо-кат учнів було 137.800 (65.7 проц.), *гр.-кат. 8.300 (4 проц.), пра-*

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З 30. ЛИСТОПАДА 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 69)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

„Я вже натякав Тобі, Якимцю, що поза цією тайною скривається якась підла справа.

— Від дня, коли я тебе пізнала, ці зносини стали для мене нестерпні. Я не казала тобі про них тільки тому, що знала твою гордість і що ти ніколи не згодишся ділитися мною з іншим. Я не могла зірвати їх тому, бо мусіла би була зректися цього безжурного та вигідного життя, до якого я звикла. Та нині так далі вже жити не можу. Тягар цієї брехні пригнітає мене, а щоденна зрада доводить мене до божевілля... Коли ти хочеш прийняти мене ще після того признання, я готова покинути все і почати жити з тобою в якімсь захиснім кутку, де тільки захочеш...

Ті останні слова „де тільки захочеш", вона сказала пошепки надімною, майже над моїми устами, немов би хотіла, щоби я став пянкий від них. Та все таки я найшов у собі досить сили, щоби відповістя навіть дуже шерстко, що я бідний, що не зароблю на свій хліб, і що не можу утримувати її працею мого брата Якимця.

На таку заяву вона піднесла тріюмфально голову:

— А якби я так найшла чесний і певний спосіб заробітку, так, щоби ми не розставалися, щоби ти сказав на це?

І витягнула з кишені якийсь замазаний папір зі стемплем і почала мені читати... був це анґажмент для нас обоїх до театрику на передмістю для неї з платнею 100 франків місячно, для мене 50. Все було готове, треба було лише підписати.

Я глядів на неї заляканий. Я відчував, що вона тягне мене в якусь прірву і на мить затремтів, що не матиму сили спротивитися їй... Прочитавши умову, вона не дала мені прийти до слова і почала гарячково оповідати про приваби акторської карієри, про широке життя, яке зможемо там вести — свобідні, незалежні, далекі від людей, віддані виключно своєму мистецтву і своєму коханню.

Та вона розбалакалася за багато і в цьому була її помилка. Я мав час очуняти, віднайти на дні свого серця тебе, моя пістунко, і коли вона скінчила свою тираду, я міг їй уже відповісти холодно.

— Не маю охоти стати комедіянтом...

Вона очевидячки не відступила і почала новий наступ своїми тирадами. Але надаремне... На все, що говорила, я відповідав одним:

— Не маю охоти стати комедіянтом...

Вона почала тратити терпець:

— Отже ти волієш — і при цьому поблідла — щоби я вернулася до тамтого, від 8-ої до 10-ої і щоби все було як досі?!...

На це я відповів трохи менше холодно:

— Я нічого не волію... Я вважаю, що це дуже чим ти будеш?... може поетом? Він уявляє на хліб, замість усе завдячувати якомусь добродієві, що має свої години від 8-ої до 10-ої... Повторяю лише, що не находжу в собі н'якого нахилу до акторської професії і що не буду комедіянтом.

Після цього вона вибухла.

— Ось як! ти не будеш комедіянтом?... Отже чим ти будеш?... може поетом? Він уявляє собі, що є поетом!... постріляний смішака! ти-ж не маєш на це ніяких даних... Чи тому, скажи будь ласка, що тобі видрукували якусь книжку, якої ніхто не хоче взяти в руки, то ти вже вважаєш себе поетом? Але-ж, смішний смаркачу, твоя книжка дурна, всі це кажуть... Від двох місяців лежить по книгарнях і досі продали з неї лише один примірник, той, який я тут маю... Ти і поет? смішне! Хіба тільки один твій брат може вірити в такий ідіотизм... Це також сильно наївний тип... які листи він виписує до тебе!... Вмерти можна від тих його запитів про статтю Пляншa... І тимчасом він запрацьовує себе на смерть, щоби тебе утримати... а ти за весь цей час тут... що ти, правду кажучи, зробив, но, скажи, що? Чи бодай ти сам знаєш?... Тому, що маєш трохи характеристичну голову, то це вже тобі вистачає?... переодягнешся за турка і гадаєш, що ти зробив усе, що треба!... Передовсім мушу подати до твого відома, що твоя голова сильно тратить свій тип... ти бриднеш, а навіть сильно побрид. Будь ласка, поглянь на себе... я певна, що якби ти тепер вернувся до своєї донни Перрот, то вона вже не хотіла би тебе... А преціњь ви наче створені для себе... Ви вроджені на те, щоби продавати порцеляну в пасажі Сомон. Це найвідповідніше для тебе заняття як театр...

Слина текла їй з уст і вона душилася. Ти певно не бачив ніколи такої скаженої особи. Я глядів на неї мовчки. А коли скінчила, я підійшов до неї, весь тремтючи, і сказав дуже спокійно:

— Не маю охоти бути комедіянтом.

Сказавши це я відчинив двері і показав їй вихід.

— Я маю піти геть? — крикнула вона злобно. — Не так хутко!... ще мушу тобі сказати багато дечого!

Тоді я не видержав. Кров ударила мені в обличча. Я вхопив залізну підставку зпід ватрана і кинувся на неї... Можеш мені вірити, що накивала пятами... Аж тоді я зрозумів того еспанця Пахеко.

Я вхопив капелюх і вийшов за нею. Я волочився весь день сюди та туди як пяний... Ех! якби ти був тут зі мною!...

Була хвилина, коли я мав намір піти до Перрота, кинутись йому до ніг і благати вибачення у чорних очей... Я був уже під крамницею, але не мав смілности ввійти до середини... Адже я не був там від двох місяців. До мене писали, а я не відповідав. Коли до мене приходили, я ховався. Якже-ж після цього вони могли би мені вибачити?

Перрот сидів за прилавком. Виглядав сумний... Я приглянувся йому через шибу виставки і втік з плачем.

(Продовження буде.)

осліяних 4.900 (2,4 проц.), евангеликів 8.300 (4.1 проц.), жидів 44.000 (21,6 проц.), інших 600 (0.2 проц.).

Мовою навчання сер. шкіл була: польська в 653 школах, польська й українська в 2, польська й інша в 10, *українська в 20*, білоруська в 3, німецька в 30, жидівська в 5, гебрейська в 14, литовська в 2, французька в 1, російська в 7 сер. школах.

До шкіл з польською мовою навчання ходили в 1928-29 році 177.700 учнів, з польською й українською 1.100, з польською й іншим 5.300, з *українською 5.800*, білоруською 500, французькою 200, російською мовою 1.200 учнів.

Свідоцтв зрілости в середніх загально-освітніх школах видано 13.530, (хлопцям 8.874, дівчатам 4.656). З того школи клясичні видали 1.539, *гуманістичні 8.444*, ліцеальні 31, математично-природничі 2.516 свідоцтв.

Таку статистику подає „Mały Rocznik Statystyczny" za r. 1930.

Д. К.

ЛИСТ З АРҐЕНТИНИ.

„Ілюстров. Курєр Цодз." з дня 20. листопада ц. р. подав такий лист, який прийшов до редакції від якогось робітника в Арґентині:

„Ми, польські еміґранти в Арґентині звертаємося через „Іл. Курєр Цодз." за *поміччю до наших братів у Польщі*. (Підкреслення „ІКЦ"). Від кількох тижнів, від коли польський уряд забрався до ліквідації українських терористів у Сх. Галичині — падемо жертвою тутешніх українських еміґрантів, котрі кермуються крайним шовінізмом і ненавистю до всього, що польське.

„Як відомо, ми, поляки, маємо в Полудневій Америці з причини фальшивих понять тутешніх мешканців виїмкову злу славу: уявляють собі нас як диких людей, а Польщу як некультурний край. Слово „поляко" (поляк) і „русо" (російянин) значить тут щось найгірше, тому наш еміґрант не може тут дістати праці. Але українці, завдяки своїй пропаґанді, мають добрі посади і там, де один з них дістанеться, тягне за собою інших своїх братів.

„У нашій фабриці консерв у Росаріо працює біля 2.000 людей. З цього є половина українців, а може 30 поляків. Майже всі начальники є італійцями або українцями. З хвилиною, коли з Польщі наспіла вістка, що в Східній Галичині зачато боротьбу з українськими терористами, началася наґінка проти тих 30 поляків, котрі працюють у фабриці. Отож начальники українці склали фальшиве донесення про всіх поляків, представили їх за бандитів, за що всіх нас викинено з фабрики, як зредукованих робітників.

„З тої причини повстала під фабрикою сварка між поляками й українцями, а один з поляків, Павло Прокеш, котрому сказали „лях-бандит", ударив українця по лиці, за що один з українців пробив ножем Прокеша, який погиб на місці. Поліція робить тепер слідство, але воно є тільки формальністю, бо коли забють поляка, то тутешня поліція не звертає на те великої уваги".

При кінці автор цього листа пише:

„З тої причини кличемо помочи. Гайдамаки гонять нам пімстою і ми не знаємо, за що".

Відгомін пацифікації.

„Слованскі Пшеглєд", що виходить у Празі, містить вже другу велику статтю д-ра В. Хорвата про пацифікацію нашої країни. У статті згадується імена арештованих послів і укр. діячів та подається дуже багато цікавого матеріялу.

Змова в Греції.

Білгородська „Політика" подає, що в Греції викрито військову змову. Ґрупа старшин, які симпатизували з колишнім диктатором Панґальосом, приготовляла переворот. В Атенах і Сальоніках оголошено військовий стан поготівля. Арештовано багато старшин, які признались, що належали до змови тому, що політика Венізельоса супроти Туреччини є зрадою Греції. Переворот приготовляло 1500 старшин.

Заворушення в Перу.

Льондон, А. Т. Е. В Перу вибухли поважні заворушення. На вулицях Ліми іде боротьба. Силання уряду полковника Санча Керро правдоподібно захитана. Цензура не допускає точніші відомости про положення в Перу.

Відповідь інтервентам.

У Москві відбулась урочистість вручення 87 літаків червоній армії. Ці літаки збудовано з окремого фонду під кличем „Наша відповідь інтервентам".

Допомога нашим інвалідам повинна бути трівка та зорганізована. Впишіться в члени УКТОДІ. Річна вкладка звичайного члена 6 зол.

Виборчі висліди до сойму.

БРІДЩИНА.

Вибори в повіті Броди випали для Українського Бльоку назагал добре, не зважаючи на все те, що діялося передтим і в часі виборів. Зі сторони одинки була у нас дуже нагальна агітація і пресія, яку ведено всіма доступними способами. З нашого боку ніякої агітації не було: не було ніодного віча, наради, ні більших сходин, конференцій чи агітаційних поїздок. Тут слід зазначити, що вечором 15. листопада, день перед виборами, арештовано в **Смільній** 8 найсвідоміших громадян-українців, а саме: Михайла Малішкевича, Івана Матвіїва, Льва Павлюка, Степана Казимирчука, Льва Кубіта, Луця Тимчишина, Льва Антонюка і Я. Болдуна, який як малолітний не мав навіть права голосу. В **Старих Бродах** арештовано студ. Ковальчука, а в **місті Бродах** лікаря д-ра Сірка. Всіх їх після голосування в неділю вечором випущено на волю, як придержаних „через помилку". Відсоток голосуючих у поодиноких громадах хитався між 60—80 проц.

Висліди голосування в поодиноких громадах такі:

1) Броди-місто: 1 — 1414, **11 — 144**, 14 — 1550, 22 — 92, 23 — 123, 15 — 4, 24 — 7.
2) Старі Броди: 1 — 250, **11 — 220**, 14 — 47, 22 — 42, 23 — 47, 15 — 18.
3) Гаї Старобрідські: 1 — 25, **11 — 333**, 15 — 8, 23 — 52.
4) Болдури: 1 — 219, **11 — 132**.
5) Каллубиська: 1 — 40, **11 — 458**, 15 — 195, 23 — 11, 24 — 87.
6) Білявці: 1 — 49, **11 — 291**.
7) Гаї Дітковецькі: 1 — 15, **11 — 372**, 15—6.
8) Бучина: 1 — 27, **11 — 173**, 15 — 25.
9) Голосковичі: 1 — 59, **11 — 317**, 15 — 7, 23 — 25, 24 — 46.
10) Височко: 1 — 17, **11 — 358**, 15 — 3, 23 — 1, 24 — 62.
11) Боратин: 1 — 156, **11 — 349**, 15 — 97, 23 — 84.
12) Пониковиця: 1 — 264, **11 — 302**, 15 — 2, 22 — 2, 23 — 293.
13) Смільно: 1 — 292, **11 — 170**.
14) Повиква: 1 — 80, **11 — 81**, 15 — 280, 23 — 95.
15) Язлівчик: 1 — 58, **11 — 238**.
16) Шнирів: 1 — 41, **11 — 184**, 23 — 117, 24 — 8.
17) Підкамінь: 1 — 602, **11 — 230**, 14 — 371.
18) Фільварки Великі: 1 — 132, **11 — 169**, 15 — 2, 22 — 2, 23 — 100.
19) Монастирок: 1 — 12, **11 — 220**.
20) Оріхівчик: 1 — 40, **11 — 300**.
21) Корсів: 1 — 335, **11 — 487**.
22) Суходоли: 1 — 180, **11 — 155**.
23) Дубє: 1 — 50, **11 — 618**, 15 — 4, 14 — 5, 23 — 1, 24 — 11.
24) Берлин: 1 — 107, **11 — 309**, 22 — 27, 23 — 60.
25) Ясенів: 1 — 24, **11 — 543**, 15 — 11, 22 — 3, 23 — 87.
26) Гаї Смоленські: 1 — 250, **11 — 225**, 22 — 2, 23 — 14.
27) Бордуляки: 1 — 21, **11 — 352**.
28) Чехи: 1 — 65, **11 — 18**, 15 — 35, 23—670.
29) Черниця: 1 — 220, **11 — 397**, 14 — 15, 15 — 12.
30) Суховоля: 1 — 119, **11 — 389**, 15 — 2, 22 — 21.
31) Лешнів: 1 — 186, **11 — 425**, 14 — 16, 22 — 29.
32) Волохи: 1 — 200, **11 — 6**, 23 — 67.
33) Піски: 1 — 134, **11 — 273**.
34) Конюшків: 1 — 118, **11 — 353**.
35) Фільварки Малі: 1 — 64, **11 — 137**, 15 — 7, 14 — 2, 23 — 40.

З того неповного зіставлення, в якім бракує около 30 громад, видно, що число голосів одиниці піднеслося в порівнанні з 1928 р. тільки незначно і то тільки по мішаних місцевостях і містах, коштом інших польських угрупувань, а лише в дуже незначній скількости коштом українських голосів. Зате видно **цілковитий упадок впливів 15-ки,** яка тільки в двох місцевостях (Кадлубиська і Поникви) зискала більше число голосів. Це явище дуже характеристичне і відрадне у брідськім повіті, який ще донедавна уважано за нездобуту „русску домену". **Впали також впливи сель-робу,** який тільки в одній громаді (Чехи) здобув переважаючу більшість, а в другій (Пониковиця) поважнішу скількість голосів. Остаточно слід іще зазначити, що найкраще випало для 11-ки голосування в тих громадах, в яких відбувалася пацифікація і що 35 громад, з яких подано тут звіт, дали на 11-ку разом 9.678 голосів, значить: більше **як цілий брідський повіт у 1928 р.** Тому в Брідщині громадяни дуже здивовані, чому одинацятка здобула в окрузі 55 тільки 3 мандати.

Ревізії й арештування.

ЯНІВ, ПОВ. ГОРОДОК.

Дня 15. листопада виїхали Олександер Гуґель і Лев Гуґель з Янова до Вишеньки Вел., щоб закупити товар до своїх склепів. По дорозі стрінули одного чоловіка з Вересиці, котрий хотів їм продати дрова. В часі розмови зійшли на вибори і при цій нагоді дали йому картки ч. 11 і кілька відозв до роздачі людям. Поліція довідавшися про це, прибігла до воза, зробила особисту ревізію у згаданих і забрала у них решту карток, котрі кинула до багна, а їх арештувала і привезла до Янова, де їх замкнено в місцевих арештах. Там вони перебувають по нинішний день. В дні арештування перевела поліція під проводом команданта Шиманського строгу ревізію в домах згаданих, але нічого не найшла. Поліція зробила на них донесення до прокуратури і тепер ведеться проти наведених громадян слідство.

КУЛИКІВЩИНА.

Дня 22 листопада арештувала куликівська поліція в **Гребінцях** кандидата на посла з листи ч. 11 Івана Шпака, котрого відпровадила до тюрми в Жовкві. Дня 23. листопада після переведення ревізії у Михайла Поторейка в **Надичу** арештовано його. По скінченні голосування його випущено, а тоді напали на нього „стшельци" і його тяжко побили.

ОЗІРНЯНЩИНА.

У звязку з останніми арештуваннями переведено ревізії в домі о. Теодора Муровича, пароха **Сервир,** озірнянського деканату. Арештовано Степана Муровича, який при тому потерпів фізично. Арештованого відвезено до арештів у Золочеві.

ПОВІТ ЛІСКО.

Ревізії й арештування перед виборами не оминули й найдальших закутин Галицької Землі, як прим. **Волосатого й Устрик Горішніх** в ліському повіті. Дня 14. листопада ц. р. командант постерунку поліції при помочі граничних сторожів перевів основну ревізію у господаря в Устриках Горішніх Онуфрія Романа, при чім сконфіскував у нього весь запас виборчих карток, призначених до роздачі на ціле село, так що мешканці Устрик Горішніх цілковито були позбавлені карток до голосування ч. 11. Того самого дня згаданий командант перевів ревізію у Григорія Сенькова, дяка у Волосатім, а відібравши й від нього виборчі картки ч. 11, арештував його і придержав на постерунку поліції в Ступосянах до 15. листопада до вечора. Виборчі картки ч. 1 війти з Волосатого й Устрик Горішніх при асисті граничної сторожі розносили від хати до хати, а в дні виборів ті самі гран. сторожі фірами звозили наших селян до виборчої урни і тут веліли їм голосувати на листу ч. 1. Всеж таки перемога була по нашій стороні, бо на 675 управнених до голосування і з 375 голосуючих листа ч. 11 одержала 194 гол., листа ч. 1 — 178 гол., листа ч. 7 — 2 гол., а 1 голос уневажнено.

ОСТАННІ ВІСТИ

ТЕРНОПІЛЬСЬКІ УКРАЇНСЬКІ АДВОКАТИ ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

У понеділок 24. листопада переслухав слідчий судця Янелі в Тернополі арештованих українських адвокатів: Вол. Лисого й Ол. Олійника. Після переслухання вони вийшли на волю. Опісля слідчий виділ поліції переслухував кілька годин д-ра Олійника. Дня 26. листопада вийшли на волю д-р Ів. Якимчук, д-р Дм. Ладика й д-р Онуферко Дмитро. Карне слідство ведуть проти всіх далі з вільної стопи.

Дня 24. листопада вийшов теж на волю з грималівської тюрми адв. д-р Любачевський за кавцією 2000 зол.

снив, що мусітиме податися до димісії. Причиною того стан здоровля та перемучення. Пілсудський повідомив про свою постанову президента держави. Президент від себе поставив кандидатуру Славека. Пілсудський вияснив, що оставив Славекові богато часу для сформування кабінету. Пояснюють це так, що Пілсудський буде премієром до дня першого засідання сойму, отворить теж сойм, а щойно потім наступить офіціяльна димісія.

АРЕШТУВАННЯ.

Прокуратура в Луцьку веде слідство в справі комуністичної діяльности на Волині. На припоручення луцької прокуратури арештували у Львові кількох людей, м. і. Ант. Костика (Бляхарська 8). Його відставили до суду в Луцьку.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА ДІДИЧА.

Польські джерела повідомляють про вбивство Йос. Войцеховського орендатора дібр у Богатківцях (пов. Підгайці): Войцеховський вертався 26. листопада ок. 6. год. веч. зі залстації Денисів до Богатковець лісовою дорогою. Нараз із ліса вибігло двох людей та вистрілили кілька разів. Войцеховський поцілений двома кулями ззаду в голову та чоло (що пробили мозок наскрізь) згинув на місці. Тіж джерела заздалегідь твердять, буцімто Войцеховський згинув із рук українців, називають убивство політичним і пригадують, що в 1919 Войцеховського українці арештували були та його синів (із яких один є тепер капітаном польського війська) як підозрілих у приналежности до військової орґанізації.

ТЕЛЕГРАФІЧНО-ТЕЛЕФОНІЧНА АФЕРА.

Дня 27. листопада арештували у Станиславові управителя технічної управи телеграфів і телефонів Чеховського. Йому закидають обманства на школу держ. скарбу, а саме так, що він укладав фікційні платничі списки для робітників, а гроші ті брав для себе. Рівночасно арештували Март. Форгача з Єзуполя за це, що

КАБІНЕТНА РАДА.

В повені чуток.

Дня 28. листопада було засідання польської кабінетної ради під проводом марш. Пілсудського.

Зачувати, що обговорювали справу зміни на становищі премієра і справи в звязку із сесією сойму та сенату. Полагодили формально, що премієром буде Славек. Мін. Складковського заступив би віцеміністр Перацький, а міністра публичних робіт Матакевича інспектор армії ген. Норвід-Найґебавер. Віцепремієр полк. Бек перейшов би до мін-ства закордонних справ у характері держ. підсекретаря.

Є теж чутка, буцімто ББ хоче предложити опозиції два місця в президії сойму. Урядові кола задумують теж випустити на волю всіх берестейських вязнів і арештованих ост. місяцями послів і політиків.

Димісія уряду.

Вечором подано до відома журналістів зміст офіц. комунікату, який пресі доручать урядово. Комунікат повідомляє, що на довірочнім засіданні ради міністрів Пілсудський вия-

намовляв робітників до фальшивих зізнань. Ведуть теж слідство проти начальника технічного виділу телеграфів і телефонів Йосифа Гайднера.

ПОЖЕЖА.

У Чорному Потоці (пов. Надвірна) згоріли стирти сіна Дм. Шовгенюка, війта тієї громади. Польські джерела твердять, що це підпал зате, що Шовгенюк був горячим прихильником листи ч. 1.

1000 ІНВАЛІДІВ УГА ждуть на поміч суспільности.

Вшануйте їх заслуги в цьому місяці! Честь народу наказує забезпечити життя тим, що в обороні його чести віддали своє здоровля.

Громадяни!

Просимо подавати нам негайно короткі звідомлення з місць з переведених виборів, а зокрема точні дані про всякі виборчі зловживання. Сповніть свій обовязок!

НОВИНКИ

— **Телеф. 2-11. Піскова 22 „Власна Хата" Фотограф Лев Янушевич.** 537 136-?

— **Арештування** На приноручення повітової команди поліції в Стрию арештували у Львові гімн. абсольвента Степана Новицького зі Стрия. Йому закидають шпіонажу в користо сусідної держави та приналежність до УВО Рівночасно слідчий виділ у Львові арештував Богдана Галайчука, студента політехніки (Тересп 20). І йому закидають шпіонажу та приналежність до УВО.

— **Малолітний вбивник.** У Гаях Ростоцьких 18-літний Василь Корженьовський застрілив у сварці 17-літного Олексу Нітопера. Вбивника арештовано.

— **Втікли з Радянщини.** Юрко Дяків із Долишнини перейшов 9. ц. м. через Збруч до Рад. України, шукаючи там кращої долі. Але видно і там не найшов щастя, та вже за 5 днів утікав назад. На кордоні його арештовано і відставлено до Долини. На кордоні СРСР арештовано також Павла Журбу і Марію Чубаткову, яких відставлено назад за Збруч.

— **Чим лікувати катар?** Професор Бір винайшов новий лік на катар, а тим ліком є звичайна йодина. Як тільки починається катар носа, треба зараз розпустити у шклянці води одну краплину йодини і випити. Але це помагає тільки в самих початках цієї дрібної, але прикрої недуги. Випивши лік треба положитись до ліжка і добре вигрітись.

— **Кістяк у костелі.** Комісія ствердила, що людський кістяк, який на днях найшли під долівкою костела Марії Магдалини у Львові, лежав там принайменше 150 літ.

— **Заздрісний маляр.** Німецький маляр Карло Богац із Еркнера мав наречену Анну Леман. Вона любила його, але маляр був дуже заздрісний і тероризував її своїми підозріннями та заздрістю так довго, аж вона вкінці мала його химер досить і порішила покинути його. Маляр стрінув Анну, перепрошував її та впевняв, що тільки тому кривдив її, що занадто любив та просив вернути до нього. Огірчена Анна заявила, що життя з таким заздрісним і підзорливим чоловіком булоб для неї тільки мукою, тому вона до нього не верне. Тоді маляр хоч і знав, що сам завинив і відштовхнув наречену від себе, вдарив Анну ножем в груди, а коли вона впала, він зранив її ще кілька разів у груди і ноги. Маляр сидить тепер в арешті, а його наречена бореться зі смертю.

— **Боязка гімназистка.** Учениця віденської гімназії, 14-літня Леопольдіна Шеберле дуже добре вчилась, була здібна і пильна та майже у всіх клясах мала ноти „дуже добре", але цього року довший час хорувала, не могла вчитись і на конференції дістала погані ноти. Мати сварила дочку і грозила, що як вона не скінчить в цьому році 5-ої кляси, то вона забере її з гімназії і пішле вчитись кравецтва. Амбітна і вразлива дівчинка взяла собі погрози матері так до серця, що отруїлась і вмерла, а тепер мати плаче і каже, що вона тільки так погрожувала, а післати дочки до кравецтва ані не думала. На жаль вже запізно, бо бідна Польця вже не встане.

— **Професор самовбивником.** Фридрих Шольц, професор гімназії в Леобені був хорий на чахотку і коли всі його зусилля щоби позбутись хороби були безуспішні, він застрілився.

— **Золота Прага.** „Н. В. Журналь" пише, що в Празі є тепер майже 2000 осіб, які мають більше як міліон чеських корон. Один пражак має навіть 1000 міліонів, а майже 100 мешканців Праги мають більше як десять міліонів чеських корон.

— **Смерть премієра міністрів.** В Білгороді помер Веліч Вукічевич, б. премієр ради міністрів югославянської держави. Був він чільним діячем радикальної партії і після смерти Пашіча відограв поважну ролю в житті Югославії. Помер у 69 році життя.

— **Страшна пригода в цирку.** В Ізаквато, в Мексику згоріла цистерна нафти, а коли вогонь перекинувся на віз цирку, згоріло в ньому 13 осіб циркового персоналу. Кілька львів і тигрів підчас пожежі втікло із клітки, впало до села і поранило багато осіб, після чого селяни застрілили хижаків. Двох слонів, що втікли з цирку, вдалось зловити.

— **Після землетрусу в Японії.** Найбільші шкоди від землетрусу в Японії має місто і пристань Шміза та промисловий центр в Танні, де завалився тунель, що будувався 5 літ і коштував дуже багато. Сейсмограф занотував у цьому місці 150 потрясень землі. Досі найдено під руїнами 292 трупів і 146 ранених. Землетрус зруйнував 1500 будинків.

— **Кіна у вязниці.** В славній американській вязниці Сінг-Сінг запроваджено кіно. Щодня вязнична сторожа провадить вязнів до келії, де міститься кіно і вязні, які сидять у келіях часто одинцем, мають щастя не тільки оглядати, але і чути тонові фільми. До кіна пускають тільки тих вязнів, які в тюрмі нічим не провинились і всі вязні стараються поводитись бездоганно, щоби мати право йти до кіна. Також в інших американських вязницях мають завести кіна.

— **Смерть різбаря.** В Ленінграді помер відомий російський різбяр Харламов, творець кількох памятників Леніна у Ленінграді і Москві та інших містах. Він був членом комуністичної партії.

— **Справлення помилок.** У попередньому (266) числі „Діла", в статті „З польської преси" („Що для кого є несподіванкою"), перекручено до непізнання одно речення, в якому подавалося мандатові здобутки українців при виборах 1928-го і 1930-го року. Передаємо це речення ще раз: „в р. 1928 здобули (українські нац. партії) 37 мандатів в округах, а тепер тільки 18, з яких 17 припадає на Малопольщу (замість давніх 28), а 1 на решту східних кресів (замість 9)".

ВІДГУКИ ДНЯ.

Поворот до політики.

Потахли трохи сумні вісти з сіл, осілась курява виборчої товкітні і люди взялися до політики. Стара звичка і на неї нічого не порадиш.

Каварняні столики знов обсаджені, голови знов понахилювані до купи, очі знов задивлені в далечінь політичних горизонтів. Кожне речення кожного розмовця починається від слів: „Я казав, що..."

— Я казав, що наша політика...

— Я казав, що наш провід...

— Я казав, що наша національна психіка...

— Я казав, що „вони" будуть старатися...

Коли вже всі сказали, що вони давно казали, тоді нова хвиля політичних експозе починається від питань: А я не казав?!

— А я не казав того самого?

— Або я?!

— А я?

— Мої панове, ніби я ні. Тільки здається, трохи скорше як ви.

Після того всього починається вже ця правдива політика, себто політика на будуче.

— Ну, добре, — каже один — а як тепер?

— Справді! — каже другий. Цікаво, як тепер! Я маю щодо цього свою вироблену думку...

— Просимо, просимо!

— ...Але почекаю, що панове скажуть. Наприклад, що ви думаєте?

— ...Я думаю... що воно... що це загалом складна справа.

— І що її можуть вирішити тільки фахові політики.

— Ваша правда.

— І треба зачекати, що вони скажуть...

— Маєте рацію, не можна випереджувати фактів.

Розглянувши оттак політику на будуче і намітивши шляхи для неї, випивають до кінця малу склянку чорної, а велику білої... води і розходяться.

Не дивуюся людям, що вернули знову до політики, бо й я сам непомітно загрузаю в ній. Рар у раз ловлю себе на словах: Яж казав, що так буде, або: Пригадуєте собі, я тоді ще звертав увагу. Критикую на ліво й на право, виказую помилки, недотягнення, переборщення.

Означеє різниця між мною і вище згаданими. Я маю не тільки ясно вироблений погляд на будуче, але й не скриваю його перед світом.

Ось він:

Поступати так, щоби з цього була якнайбільша користь для загалу!

Виказавши ясно і недвозначно напрямні української політики, думаю, що буду мати право скритикувати час до часу когось чи щось!

Галактіон Чіпка.

З кіна.

„КОПЕРНИК" І „МАРУСЕНЬКА": „ПАРАДА ПАРАМАВНТУ".

Велика фільмова фірма „Парамавнт" зробила замість кінової песи — ревію. Є це, як усі ревії „потпурі" себто складанка з ріжних незвязаних із собою сцен, які буцім-то вяже конферансієр своїми дотепами. Хто хоче бачити американську ревію з акробатичними танцями та цирковими жартами (поличники та прочуханки замість любовних освідчин), а головно ідеально змеханізований балет, той має чим напасти свої очі. Є там неорівняний Сатурн з довриського „Касіно де Парі" Моріс Шевальє, кола якого перстенем кружляють танечні зорі. (що вивчив англійську мову, бо оженився з американкою!) і темпераментна Кляра Бов. і гарний співак Девіс Кінг. відомі зорі Нансі Кароль і Клів Боук...

Одна сцена „веселки" варт того, щоби побачити, як американці вміють робити небо й хмари.

В усій ревії один прикрий дисонанс: балакливі інтермедія, що попереджують кожну нову сцену зроблені вже в Варшаві. Дотепи дотичного конферансієра та поодинокі сцени витерті як лавки передміського кіна.

м. р.

СПОРТ

Загальні збори Українського Студентського Спортового Клюбу.

Дня 23. листопада ц. р. в авлі Акад. Дому відбулися загальні збори УССК-у, як спортової секції Т-ва Прихильників Освіти. На збори прибуло около 60 членів УССК-у та представник Т. П. О.

Іменем уступаючого виділу складав звіт п. Рак Ярослав, голова УССК-у. В 1929—30 шк. р. мав УССК ок. 160 членів. Найбільшу діяльність виявили секції УССК-у: ситківкова, руховиx гор (кошиківка й відбиванка), легкоатлетична та пінг-понгова. Інші секції, як напр. секція шерму, боксу, пливацька не виявили ніякої діяльности, а це тому, що на їх переведення в життя не було потрібних фондів та відповідного приміщення. Легко-атлети, члени УССК-у, брали участь у внутрішньо-клюбових змаганнях УССК-у, у змаганнях Українського Союзу, у змаганнях улаштованих „Беркутом" в Перемишлі та за мистецтво українського студента. Ситківкова секція УССК-у влаштувала і брала участь у кількох змаганнях з Львівським Клюбом Ситківкарів та Гасмонеєю.

В пляні праці на 1930—31 шк. рік постановлено урухомити такі секції: в зимі — лещетарську, шерму, боксу, пінг-понгу та руховиx гор, а на весну і в літі легкоатлетичну, пливацьку й веслярську, а по можности теж копаного мяча. Коїм цього на новий виділ наложено обовязок

роздобути постійну салю для вправ і домівку для членів УССК-у, а також площу для рухових ігор. Всі ті завдання зможе новий виділ зреалізувати лише при дуже совісній співпраці всього активно-спортового українського студентства та при відповідному зрозумінні ваги спорту для нашої молоді серед широких кругів українського громадянства.

Недільні змагання.

В неділю 30. п. м. мають відбутися останні змагання за мистецтво Ліги: у Львові Чорні-Варта (площа Погоні, год. 11. передпол.), у Кракові Висла-Погонь, в Лодзі ЛКС-Краковія, а в Катовицях Рух-Легія. — У Львові має відбутися ще змагання за вхід до Ліги між Лехією й Аматорським К. С. (Кор. Гута).

—о—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Теофіль Роговський, управитель народньої школи у Виженці-Судилові на Буковині, горячий український патріот, знаменитий педагоґ і щирий приятель рідної молоді, помер 24. листопада 1930 р. в 53 році життя. — В. Й. П.!

Юліян Гарух, приватний урядовець і б. старшина УСС помер у Львові 27. листопада ц. р. в 51 році життя. Похорони відбудуться в суботу 29-го ц. м. в год. 3.30 попол. з крипти Бернардинів на Личаківський цвинтар. В. Й. П.!

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 28. листопада ц. р. масло пріма експортове солене 4·90 зол. масло пріма бльокове несолене 4·90 зол., літра молока 0·34 сотиків, літра сметани 1·70 зол., копа яєць 12·30—12·50 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 29. листопада, год. 7·30 веч. „Когдіян" Словацького, премієра.
Неділя, 30. листопада год. 3. попол. „Кордіян". год. 7·30 вечором „Ліда".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Субота, 29. листопада год 7·30 веч. „Корневільські дзвони".
Неділя, 30. листопада, год. 3·30 попол. „Корневільські дзвони", год. 7·30 веч. „Доротея Ангерман".

Малий Міський Театр:

Субота, 29. листопада, год. 7·30 веч. „Перфуми моєї жінки".
Неділя, 30. листопада, год 3·30 і год. 7·30 веч. „Перфуми моєї жінки".

Театр Новин (в салі кіна „Кольосей"):

Неділя, 30. листопада, год 12. Король Медівник III", байка Шведлера для дітей; год. 4 „Тітка Карольця"; год. 7·30 веч. „Опікуся Амелією.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Голос серця".
ГРАЖИНА: Звукова фільма: „Поганин" (Рамон Новаро).
ЛЕВ: Звукова фільма: „На лаві ганьби".
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Парада Парамавнту" (Моріс Шевальє).
ОАЗА: Трійливі уста.
ПАН: Моральність пані Дульської.
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Небезпечний роман" (Беті Аман)
ПАСАЖ: Золото пустині і звуковий додаток.
ПРОМІНЬ: Чортова дочка. Дівчинка з обективом.
ФАТАМОРГАНА: Остання сотня.
ХИМЕРА: Репортер із „Вечірньої" (Бебе Даніельс).
СТИЛЕВЕ: „Хоробрий вояк Швейк" та „Грішна любов".
УТІХА: Пострах злочинців. Гіпек і Цьопек.

Програма радіо.

Субота 29. XI. 1930.

Варшава (1411,7) 9·35 Богослуження з Вильна. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·35 Спів Альми Кул. **Берлін** (419) 18·55 Пісні Гендля (співає Марія Базіідес). **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Харків** (426) 16·00 Концерт для дітей. **Прага** (486,2) 20·00 Дута оркестра. **Відень** (516,3) 12·00 Капеля Махо. **Будапешт** (550,5) 17·30 Солісти. **Москва** (1481) 18·00 Російські пісні. **Париж** (1724,1) 16·45 Програма для дітей.

Неділя 30. XI. 1930.

Варшава (1411,7) 9·30 Богослуження. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·35 Сольоспів Суме Рантасаля. **Берлін** (419) 11·00 Робітнича Академія. **Харків** (426) 9·30 Концерт для села. **Стокгольм** (435,8) 14·00 Концерт. **Рим** (441,2) 13·00 Радіоквінтет. **Прага** (486,2) 8·30 Концерт. **Відень** (516,3) 17·30 Музика. **Будапешт** (550,5) 11·00 Релігійні пісні. **Москва** (1481) 15·00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові. 881

Перемишль саля робітничого Дому.
29. XI. „Гарна Олена".
30. XI. „Циганка Аза".
1. XII. „Гріх", Винниченка.
2. XII. „Меді". Оперетка Штольца.

Управа театру просить ВП. Українське Громадянство в Перемишлі ласкаво приміститиь театральну дружину складеву з 30 осіб на кілька днів. Спис артистів поданий у „Народній Торговлі".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОШУКУЮ лекції у Львові або на провінції з пяти нижчих гімназіяльних клас. Зголошення під „Правник".

ТОЛОЧУ ДЕСЕНІ на оксамітах і на плюшевих плащах навіть старих, знищених; відсвіжую, чищу, переробляю. **Волинська**, Львів, Собіського 12, тел. 17-01. 232а 31-?

КАНДИДАТ НОТАРІЯЛЬНИЙ (іспитований) шукає від 1/3 1931. (евентуально від 1/2 1931.) посади. Оферти з умовинами слати до Адміністр. „Діла" для „Кандидата нотаріяльного". 894 3-3

ВСІЛЯКІ годинникарсько - ювілерські роботи виконує найстаранніше Домбровскі - Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 888 2-?

ГАРНІ вибигані гриби (найменче 5 кг.) по 10 зол. 1 кг., повидла з чистих сливок на цукрі в 5 кг. діжках 14 зол., чиста овеча бриндзя в 5 кг. діжках 14 зол., пчільний мід з гір в 5 кг бляшанках по 23 зол., волоськ горіхи в 5 кг мішочках 17 зол. — посилає франко за післяплатою фірма Мендель Штуммер Косів к. Коломиї 866 9 10

КАНД. АДВ. на невиповідженій посаді глядає зміни практики. Зголошення до Адміністрації „Діла" для „Кандидата". 951 3—3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 437

КУПЛЮ уживану кремінну лямпу для домашнього вжитку. — Д-р Володимир Бабій, Львів, вул. Гетьманська ч. 8. 969 2—2

ДО ІНТРАТНОГО підприємства у Львові пошукуємо спільника (-чку). Вклад 3.000 зол. Посада запевнена. Бажане уміння писання на машині. — Зголошення: Адміністрація „Діла" „Певний інтерес". 970 2—2

КІМНАТА умебльована для 1—2 осіб до винайму. — Генінга 24. партер. 971 2 3

КОНТОРА „ПОМ Ч", магістра прав і присяжного бухгальтера. Прохання, скарги, консультації, повірені справи в державних, муніципальних і фіскальних урядах. Спеціяльні справи щодо горожанства, дозволи на побут, а також ліквідація маєтків і т. п. справи, як розбір білянсів і бухгальтерійні праці. Варшава, Краківське Передмістя черга 10 пом. 3 тел. 409—49. 973 1—4

РУТИНОВАНОГО КОНЦІПІЄНТА приймуть адвокати Д-р Горбачевський і Д-р Електорович у Чорткові від дня 1. січня 1931. 923 2—2

ДО ВИНАЙМУ покій з кухонкою дешево. — Відомість вул. Кривчицька, ч. 11 від 3—5 попол. 972

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОВАЖНІ, БЕЛЬСЬКІ ФАБРИКИ

пошукують у всіх містах Галичини, постійно там замешкалих, чесних і пильних
977 1—2

ПРЕДСТАВНИКІВ-СПРОДАВЦІВ.

Безпосередня готівкова продаж першорядних вовняних товарів виключно лише консументам. Зголошення до Адміністрації під **„Зєдинені бельські фабрики"** з життєписом і порученями.

Кіно ч. 4. вже вийшло.

Ціна 75 гр. В журналі 24 ілюстрації, інтересний актуальний зміст. 968 2—3

Адреса: Львів, вул. Бляхарська ч. 8.
В журналі знижки до кін і театрів

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та **лікарської косметики**

ординує в скірних недугах
і т. д. від год. 8½—10, 14 16.
в косметиці від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратковi ждальні

ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 22, III. п.
(біля Нар. Гостинниці).
Вінда до вжитку. **Телефон 38—90.**

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення

Дентист ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Телеф. 65 73.

Безболісно пльомбує лічить і виймає зуби. Скріплює розхитані зуби, робить штучні зуби в каучуку, золоті, плятині і білім золоті найновішими системами. Пацієнтів з провінції полагоджує в найкоротшому часі. — П. І. Урядовцям і студентам знижені ціни. 912 5—5

Оголошення.

В звязку з оповісткою Адм. „Неділі" з дня 30. листопада 1930 р. за безправне публікування мойого імени в часописі взиваю п. **М. Андрусяка** до оголошення в „Ділі" відповідної декларації і зложення довільної квоти на українських інвалідів. Вважаю, що поступовання п. Андрусяка було щонайменше неетичне, бо справу треба було передусім виясниити листовно зі мною.
978 **Евген Чехович.**

Присилайте передплату!

Специяліст венеричних, шкірних недуг і косметики

Др. І. Мунд Д. сек. шп. від і львів. орд. від 8—9 і 2—5, в неділі від 9—1 **Львів, Асника 1, ріг** Пілсудського (Панської). Телеф. 48-01. —
1411 **Лічення жиляків.** 40—?

КРИВИЦЮ ЧАХОТКУ ВИСНАЖЕННЯ
лічить
вітаміново вапневий
BIOCALCOL KLAWE

Нові видання „Просвіти".

БІРЧАК В.: **Володар Ростиславич**, істор. повість з XI. віку. Ілюстрації П. Холодного, стор. 176 . . 2·00 зол.
ПРИСТАШ М.: **Наука гри в шахи**, з багатьма рисунками і зразками гри, стор. 170 . . . . . 2·50 зол.
ТЕРЛЕЦЬКИЙ О.: **Вплив природи на історію України.** З картами, діяграмами і ілюстраціями, стор. 74 1·50 зол.
ТЕРЛЕЦЬКИЙ О.: **Україна заборолом культури і цивілізації перед степовиками.** З картами і ілюстраціями, стор. 91 . . . . . 1·80 зол.
ФОТИНЮК Т.: **Шкідники наших господарських ростин та способи їх нищення.** З 47 образ. ст. 147 . 2·00 зол.
Члени Просвіти дістають 25% опусту.

Видання Фонду „Учітеся, брати мої".

КРИПЯКЕВИЧ І.: **Історія України для народу**, з багатьма ілюстраціями, стор. 148 . . . . . 1·80 зол.
РАКОВСЬКИЙ І.: **Рослини, їх будова й життя.** Основа ботаніки з багатьма ілюстраціями, стор. 496, оправлена в півполотно . . . . 9·00 зол.
Книгарня „Просвіти", Львів, Ринок 10/II.

Чому перше місце має всюди

PEPEGE

Тому, що удосконалені

Снігівці і кальоші

марки „Pepege" при **низькій ціні,** відрізнюються добірним зовнішним виконанням і довго задержують початкову **красу форми** та кольору. Позатим вони **дуже легкі** і завсіди легко можна їх вкладати.

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ ЛИШЕ З ПІДКОВОЮ 520 2—3

«PEPEGE»

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.